

การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

Community Economics Promotion of Sum Sub-district Administrative Organization, Muang district, Sisaket province

ธงชัย เสนาวงศ์, ศิรพน โปธิอาภา*, เอกพงษ์ วงศ์คำจันทร์**, รองศาสตราจารย์จำเริญ อุ่นแก้ว**

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาระดับการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพหลัก และกลุ่มอาชีพ และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนสมาชิกกลุ่มอาชีพตำบลชำ อำเภอมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 120 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า F (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน และ ปานกลาง 1 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการพัฒนาเงินทุน ด้านการพัฒนาการตลาด ด้านการพัฒนาการบริหารการจัดการ ด้านการจัดทำผังเครือข่ายชุมชน และด้านการพัฒนาการผลิต

การเปรียบเทียบความคิดเห็นการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามระดับการศึกษาและอาชีพหลัก พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่จำแนกตามกลุ่มอาชีพพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ปัญหาที่พบ คือ กลุ่มมีปัญหาเรื่องความสามัคคีและผลประโยชน์ ขาดการให้ความรู้ใหม่ๆ ขาดการประชาสัมพันธ์ ขาดงบประมาณ และไม่มีตลาดสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่มั่นคงยั่งยืน

*ที่ปรึกษาหลัก

**ที่ปรึกษาร่วม

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study level of community economic promotion of Sum sub-district administrative organization, Muang district, Sisaket province, 2) to compare opinions on community economic promotion of Sum sub-district administrative organization, Muang district, Sisaket province classified by educational background, stable occupation and occupational group, and 3) to give suggestions on community economic development of Sum sub-district administrative organization, Muang district, Sisaket province.

The sample of this study was 120 representatives of Sum Sub-district occupation group members in Muang district, Sisaket province. Data was collected by questionnaire statistics, used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and F-test.

The research findings were as follows;

Regarding of community economic promotion of Sum sub-district administrative organization, Muang district, Sisaket province in overall was at the high level In term of individual consideration, it was found that it was at a high level for 4 aspects and at the moderate level for 1 aspect. The mean was respectively found that capital development, market development, management administration development, community network planning, and production development.

Regarding to comparing the opinions on community economic promotion of Sum sub-district Administrative Organization, Muang district, Sisaket province classified by educational background and stable occupation, it was found that there was no differences in opinion. But classified by occupational group, it was found that there was different in opinion at the 0.01 significant level. The problem was due to the that lack of the union and gained benefits, lack of new knowledge, lack of public relation, lack of budget and no market for sustainable product.

บทนำ

รัฐบาลมีนโยบายในการพัฒนาโครงการที่เกิดจากศักยภาพของชุมชนอันก่อให้เกิดรายได้ที่ยั่งยืนโดยการเชื่อมโยงการใช้ทรัพยากรของรัฐ ท้องถิ่นและจังหวัด ให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุน กข.คจ.ประจำหมู่บ้าน กองทุนหมู่บ้าน และประชาชนในหมู่บ้าน เพื่อให้แต่ละชุมชนสามารถใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาอาชีพ โดยรัฐบาลให้การสนับสนุนองค์ความรู้ใหม่และการเข้าถึงแหล่งทุน และพัฒนาขีดความสามารถการบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ

เนื่องจากเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ต้องการให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน การกระจายอำนาจ การกระจายรายได้ การเคารพสิทธิและเสรีภาพของบุคคล รวมถึงพัฒนาระบบวิถีคิดอันนำไปสู่การอยู่ดีมีสุขของปวงชนชาวไทย เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพของประเทศให้มั่นคงและเป็นการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน จึงได้กำหนดให้รัฐดำเนินการตามหมวด 5 “แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ” ดังปรากฏอยู่ในมาตรา 71 ถึงมาตรา 88 โดยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 มาเป็นเครื่องมือกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมอย่างประสานสอดคล้อง นั้นหมายถึงว่า นอกจากจะมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวกระแสหลัก (ตามกระแสโลก) แล้ว ยังให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในกระแสอื่นหรือเศรษฐกิจพอเพียงที่มีพื้นฐาน

ความคิดเชื่อมโยงกับชุมชน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในชุมชนด้วย ซึ่งรัฐจะต้องตระหนัก และ
ละเลยมิได้ (สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2547, เว็บไซต์)

เศรษฐกิจชุมชนเป็นเศรษฐกิจแบบกระจายความเจริญอยู่ทั่วประเทศแนวคิดเศรษฐกิจชุมชน เป็นแนวคิดที่อยู่คู่กับ
คนไทยมาช้านานแล้ว แต่ขอบเขตกิจกรรมทางเศรษฐกิจในลักษณะนี้มีข้อจำกัดและไม่แพร่หลายจนกระทั่งเกิดภาวะเศรษฐกิจ
แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชนถึงได้รับการยอมรับมากขึ้น เพื่อสร้างเสริมความเข้มแข็งของประเทศทางด้านเศรษฐกิจ
สังคมและการเมือง

กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจชุมชนให้ประสบผลสำเร็จประกอบด้วย ปัจจัยต่างๆ หลายปัจจัย
อาทิ ความพร้อมของชุมชน สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ การระดมเงินทุน การตลาด ตัวสมาชิกในชุมชน การปฏิสัมพันธ์กับ
ภายนอก ระเบียบข้อบังคับของชุมชน และที่สำคัญคือท้องถิ่น ในการให้การสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งเป็น
ตัวแปรที่มีความสำคัญมากต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวในการเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง หากท้องถิ่นไม่ใ้
ความสนับสนุนอย่างต่อเนื่องและจริงจังก็จะทำให้กิจกรรมดังกล่าวล้มเหลวได้

จังหวัดศรีสะเกษเป็นจังหวัดที่มีพื้นฐานอาชีพเดิมเป็นเกษตรกรรมมีรายได้ส่วนใหญ่ มาจากเกษตรกรรม ทางจังหวัด
จึงเน้นทิศทางการพัฒนาไปสู่การผลิตทางด้านเกษตรอินทรีย์ โดยยึดวิถีศรีสะเกษ ซึ่งเป็นวิถีชีวิตของชุมชนเกษตรที่มี
จิตวิญญาณในการเอื้อเฟื้อและใส่ใจดูแลผู้อื่น ดังนั้นเกษตรอินทรีย์จึงเป็นแนวทางที่ตรงกับวิถีศรีสะเกษเดิมที่ใส่ใจถึงผู้อื่น
ในการผลิต ศรีสะเกษยังเป็นเมืองวัฒนธรรมโบราณที่มีอารยธรรมตั้งแต่โบราณ ดังนั้นการพัฒนาของจังหวัดจึงมีจุดเน้น
ความสมดุลของใช้วิถีชีวิตศรีสะเกษและการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ

องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ด้านการส่งเสริมอาชีพตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจาย
อำนาจ พ.ศ. 2542 หมวด 2 การกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ มาตรา 16 ให้เทศบาลเมือง
พญาและองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนใน
ท้องถิ่นของตนเอง การส่งเสริมการฝึกและประกอบอาชีพ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมืองศรีสะเกษ
จังหวัดศรีสะเกษ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาตำบลชำ 4 การพัฒนาเศรษฐกิจ ได้กำหนดแนวทางเพื่อการส่งเสริม
อาชีพจากการส่งเสริมอาชีพประชาชนโดยการกู้เงินตามโครงการชุมชนพอเพียง และการสนับสนุนงบประมาณในด้านวัสดุ
อุปกรณ์การฝึกอบรมการศึกษาดูงานให้แก่ประชาชนแล้ว การประเมินผลโครงการทุกครั้งที่ทำเนิการยังไม่ประสบผล
สำเร็จผลิตภัณฑ์เป็นที่ยอมรับของตลาด ไม่มีความต่อเนื่องของโครงการทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งทำเกษตรกรรมในช่วง
ฤดูกาลไปประกอบอาชีพในต่างจังหวัดและรับจ้างทั่วไปทำให้เกิดปัญหาสังคม เพราะบางครอบครัวทิ้งบุตรหลานอยู่กับยาย
หรือญาติซึ่งอายุมากแล้ว จะดูแลครอบครัวโดยวิธีส่งเงินมาให้เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย การอบรมสั่งสอนได้จากโรงเรียนเป็น
ส่วนมาก จึงเป็นความเสี่ยงในการเกิดปัญหาสังคม เพราะลูกหรือวัยรุ่นที่ไม่มีพ่อแม่คอยอบรมสั่งสอนและเอาใจใส่ในเรื่อง
ของความอบอุ่นนั้นมักจะติดเพื่อนอาจชักจูงไปในทางที่ผิดและจะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา หากหน่วยงานที่รับผิดชอบ
ในการส่งเสริมอาชีพ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลชำ สามารถบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นในการส่งเสริมอาชีพสร้าง
รายได้ให้กับคนในตำบลให้มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีพแล้ว การย้ายถิ่นไปประกอบอาชีพในเมืองหลวงหรือในจังหวัด
อื่นก็จะไม่เกิดขึ้นและครอบครัวจะมีความอบอุ่นไม่มีปัญหาสังคม (รายงานการประชาคมตำบล : 2553, น.24)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนจึงมีความต้องการทราบถึงการ
บริหารจัดการด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ว่า
สามารถบริหารจัดการด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนได้มากน้อยเพียงใด เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริม
เศรษฐกิจชุมชนให้มีความยั่งยืนในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมือเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมือเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตาม ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และกลุ่มอาชีพ
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมือเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถทำให้มีข้อมูลในการบริหารจัดการโครงการเศรษฐกิจชุมชน และสามารถนำไปใช้ในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมปรับปรุงแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมือเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือสมาชิกกลุ่มอาชีพตำบลชำ อำเภอมือเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 4 กลุ่ม 180 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแทนสมาชิกกลุ่มอาชีพตำบลชำ อำเภอมือเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 4 กลุ่ม โดยสุ่ม กลุ่มละ 30 คน ได้แก่ 1) กลุ่มจักสานพลาสติก 30 คน 2) กลุ่มผลิตของชำร่วย 30 คน 3) กลุ่มทอผ้า 30 คน และ 4) กลุ่มผลิตดอกกล้าดวนผ้าตัววน 30 คน รวมทั้งสิ้น 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และกลุ่มอาชีพ

ตอนที่ 2 การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมือเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาเงินทุน 2) ด้านการพัฒนาการผลิต 3) ด้านการพัฒนาการตลาด 4) ด้านการบริหารและการจัดการ และ 5) ด้านการจัดทำผังเครือข่ายองค์กรชุมชน ผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scale) แบ่งระดับในการวัดออกเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น.102) โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย ดังนี้

- 4.51–5.00 มีระดับการบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนในระดับมากที่สุด
- 3.51–4.50 มีระดับการบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนในระดับมาก
- 2.51–3.50 มีระดับการบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนในระดับปานกลาง
- 1.51–2.50 มีระดับการบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนในระดับน้อย

1.00–1.50 มีการบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยมีลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้ากรอบแนวคิดจากเอกสาร ตำรา หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการท้องถิ่นด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม และให้ครอบคลุมขอบเขตของการวิจัย
2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาเพื่อหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา
3. ร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence : IOC) มีสูตรในการหาค่า ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2545, น.65) โดยเลือกข้อคำถามที่ใช้โดยค่าตั้งแต่ IOC อยู่ในช่วง 0.60–1.00

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ สามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ในระดับประถมศึกษา จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50 มัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 25.80 ปวส.หรือเทียบเท่า จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80 และปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80 มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 94.20 อาชีพรับจ้าง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 และอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80

2. การวิเคราะห์ระดับการส่งเสริม เศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ในภาพรวมทุกด้าน

การวิเคราะห์ระดับการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน และปานกลาง 1 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการพัฒนาเงินทุน ($\bar{X} = 3.75$) ด้านการพัฒนาการตลาด ($\bar{X} = 3.60$) ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.54$) ด้านการจัดทำผังเครือข่ายชุมชน ($\bar{X} = 3.54$) และด้านการพัฒนาการผลิต ($\bar{X} = 3.46$)

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามระดับการศึกษาในภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามอาชีพในภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมือศีร์สะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามกลุ่มอาชีพในภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ปัญหาและความคิดเห็นการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมือศีร์สะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ คือ 1) ด้านการพัฒนาเงินทุน คือ กองทุนเพื่อกู้ยืมในการพัฒนาอาชีพที่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกในกลุ่มมีน้อยกว่าความต้องการ 2) ด้านการพัฒนาการผลิต คือ การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตและองค์ความรู้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมให้กับของกลุ่มอาชีพยังน้อย 3) ด้านการพัฒนาการตลาด การติดต่อให้เอกชนหรือภาคธุรกิจให้ช่วยรับซื้อผลิตภัณฑ์กลุ่มอาชีพยังน้อย 4) ด้านการบริหารและการจัดการ ไม่ค่อยมีการให้ความรู้แก่กลุ่มอาชีพในการบริหารจัดการ 5) ด้านการจัดทำผังเครือข่ายองค์กรชุมชน การสนับสนุนให้มีการขยายกลุ่มอาชีพเพิ่มมากขึ้นไปสู่ชุมชนอื่นๆ ยังน้อย

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำสาระสำคัญที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ อภิปรายผลดังนี้

1. ด้านการพัฒนาเงินทุน การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมือศีร์สะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการพัฒนาเงินทุน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ยังคงมีปัญหาเรื่องกองทุนเพื่อกู้ยืมในการพัฒนาอาชีพยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของกลุ่มอาชีพสอดคล้องกับ เฉลิมนรัตน์ เรื่องวารสาร (2551, น.ก-ข) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลจอย อำเภอมือศีร์ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ได้แก่ การขาดแคลนงบประมาณและงานวิจัยของ นภสร สิทธิจันทดา (2555, น.ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลทรงธรรม อำเภอมือศีร์ จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า การดำเนินงานด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลทรงธรรม อำเภอมือศีร์ จังหวัดกำแพงเพชร การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง แต่ด้านการพัฒนาเงินทุน ต้องการองค์การบริหารส่วนตำบลควรเพิ่มกองทุนการกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพให้เพียงพอต่อความต้องการของกลุ่มอาชีพ

2. ด้านการพัฒนาการผลิต การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมือศีร์สะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการพัฒนาการผลิต ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ยังคงมีปัญหาในด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ในชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของทวีศักดิ์ นพคุณ (2550, น.ก-ข) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางในการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งกว่า อำเภอมือศีร์ ปาน จังหวัดลำปาง ผลการศึกษพบว่า ปัญหาในการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเองขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งกว่า อำเภอมือศีร์ ปาน จังหวัดลำปาง ด้านการผลิต การพัฒนาของกลุ่มอาชีพมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง งานวิจัยของ เสธา เขียว (2552, น.ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการเศรษฐกิจชุมชนของชุมชนราชธานีโอศก ตำบลบึงใหม่ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการผลิตหรือการแปรรูป ประกอบไปด้วยปัญหาทางด้านการผลิต ปัญหาด้านฝีมือของผู้ผลิตมีความชำนาญและความอดทน แนวทางการจัดการเศรษฐกิจชุมชนราชธานีโอศก ควรเน้นการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้านการผลิต/การแปรรูปแก่ผู้บริหารและสมาชิกชุมชน และงานวิจัยของ นภสร สิทธิจันทดา (2555, น.ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลทรงธรรม อำเภอมือศีร์ จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่าการดำเนินงานด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลทรงธรรม อำเภอมือศีร์

จังหวัดกำแพงเพชร การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนของการแปรรูปผลิตภัณฑ์ในชุมชน อบต.ควร
จัดหาเจ้าหน้าที่จัดการอบรมเพิ่มทักษะในการเพิ่มคุณภาพผลผลิตของกลุ่มอาชีพ

3. ด้านการพัฒนาการตลาด การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมืองศรีสะเกษ
จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการพัฒนาการตลาด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ยังคงมีความต้องการให้ อบต.ติดต่อให้เอกชน
ภาคธุรกิจช่วยรับซื้อผลิตภัณฑ์กลุ่มอาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสธา เขียว (2552, น.ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทาง
การจัดการเศรษฐกิจชุมชนของชุมชนราชธานีอโศก ตำบลบึงใหม่ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การ
พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนราชธานีอโศก ควรเน้นการพัฒนาทางด้านการตลาดของกลุ่ม
อาชีพในชุมชนราชธานีอโศก และงานวิจัยของ นภสร สิทธิจันดา (2555, น.ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานด้านการ
พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลทรงธรรม อำเภอมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่าการ
ดำเนินงานด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลทรงธรรม อำเภอมือง จังหวัดกำแพงเพชร การ
พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการพัฒนาการตลาด ต้องการให้ อบต.จัดหาแหล่งจำหน่ายสินค้าของ
กลุ่มอาชีพเพิ่มมากขึ้น

4. ด้านการพัฒนาการบริหารและการจัดการ การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมือง
ศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการพัฒนาการบริหารและการจัดการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ยังคงต้องการ
ให้ อบต.สนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรมในการจัดทำบัญชีในการดำเนินธุรกิจของกลุ่มอาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัย
ของ นภสร สิทธิจันดา (2555, น.ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลทรงธรรม อำเภอมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลทรงธรรม อำเภอมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการพัฒนาการบริหารและการจัดการอยู่ใน
ระดับปานกลาง การพัฒนาการบริหารและการจัดการ กลุ่มอาชีพควรลดการพึ่งพิงจากภายนอกรวมกลุ่มกำหนดการพัฒนา
อาชีพให้เหมาะสมกับชุมชนมากยิ่งขึ้น

5. ด้านการจัดทำผังเครือข่ายชุมชน การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมือง
ศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการจัดทำผังเครือข่ายชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ยังคงต้องการการสนับสนุนให้มี
การขยายกลุ่มอาชีพเพิ่มมากขึ้นไปสู่ชุมชนอื่นๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภสร สิทธิจันดา (2555, น.ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง
การดำเนินงานด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลทรงธรรม อำเภอมือง จังหวัดกำแพงเพชร
ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลทรงธรรม อำเภอมือง
จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการจัดทำผังเครือข่ายขององค์กรชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการจัดทำผังเครือข่ายชุมชน
ควรจัดตั้งตัวแทนกลุ่มอาชีพต่างๆ เพื่อติดต่อประสานงานกับ อบต. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมืองศรีสะเกษ
จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามระดับการศึกษาในภาพรวมทุกด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมืองศรีสะเกษ
จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามอาชีพหลักในภาพรวมทุกด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชำ อำเภอมืองศรีสะเกษ
จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามกลุ่มอาชีพในภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะของการวิจัยครั้งนี้

1.1 ด้านการพัฒนาเงินทุน อบต. ควรจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสมาชิกกลุ่มอาชีพได้กู้ยืมในการพัฒนาอาชีพที่เพียงพอต่อความต้องการ

1.2 ด้านการพัฒนาการผลิต อบต. ควรจัดหาวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านที่เกี่ยวข้อง มีอบรมให้ความรู้และสามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การแปรรูป เหมาะสมกับองค์ความรู้ของกลุ่มอาชีพอย่างสม่ำเสมอ

1.3 ด้านการพัฒนาการตลาด อบต. ควรดำเนินการติดต่อให้เอกชนหรือภาคธุรกิจช่วยรับซื้อผลิตภัณฑ์กลุ่มอาชีพเพื่อสร้างความสามารถระบายผลิตภัณฑ์และก่อให้เกิดการหมุนเวียนของเงินทุนได้อย่างยั่งยืน

1.4 ด้านการบริหารและการจัดการ อบต. ควรจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปให้ความรู้แก่กลุ่มอาชีพในการเพิ่มคุณภาพของสินค้าเพิ่มภาพลักษณ์ของกลุ่มและสร้างความคล่องตัวในการบริการจัดการ

1.5 ด้านการจัดทำผังเครือข่ายองค์กรชุมชน อบต. ควรให้การสนับสนุนให้มีการขยายกลุ่มอาชีพเพิ่มมากขึ้นไปสู่ชุมชนอื่นๆ เพื่อความมั่นคงและยั่งยืนของกลุ่มอาชีพ

2. ข้อเสนอแนะของการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาการส่งเสริมด้านแรงจูงใจของกลุ่มอาชีพ และผลตอบแทนเพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้กับกลุ่มอาชีพในการประกอบอาชีพเสริมอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). แนวคิดคู่มือปฏิบัติงานสภาตำบลและ อบต. กรุงเทพฯ.

กาญจนา แก้วเทพ, กนกศักดิ์ แก้วเทพ. (2530). การศึกษาเรื่องท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.

โกวิท พวงงาม. (2549). มิติใหม่การปกครองท้องถิ่น วิสัยทัศน์กระจายอำนาจและการบริหารงานท้องถิ่น. กรุงเทพฯ:

สมาธรรม.

ชลิตา ใจหาญ. (2555). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ ตามโครงการ

เศรษฐกิจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าซาง อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์.

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

เฉลิมรัตน์ เรืองวราคม. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่องค์การบริหาร

ส่วนตำบลจ้อหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาเศรษฐศาสตร์.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ดิเรก ฤกษ์หรัย. (2527). การพัฒนา: เน้นการพัฒนาสังคมและแนวความคิดความจำเป็นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.